

Ikt. sz.: NEB-41/40-2/2019.

NEB-13/2019. sz. ülés
(NEB-26/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi nemzetiségek bizottságának**
2019. szeptember 16-án, hétfőn, 13 óra 02 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Elnöki bevezető</i>	6
<i>A határozatképesség megállapítása</i>	6
<i>A napirend elfogadása</i>	6
<i>A bizottság 2019. évi őszi ülészakra vonatkozó munkatervének megvitatása és elfogadása</i>	6
<i>Hozzászólások</i>	7
<i>Határozathozatalok</i>	7
<i>Tájékoztató a 2019. évi nemzetiségi önkormányzati választási eljárással kapcsolatban</i>	7
<i>Dr. Pálffy Ilona tájékoztatója</i>	8
<i>Kérdések, hozzászólások, válaszok</i>	12
<i>Tájékoztató a nemzetiségi támogatási rendszer változásairól</i>	16
<i>Erdélyi Rudolf Zalán tájékoztatója</i>	17
<i>Kérdések, hozzászólások, válaszok</i>	18
<i>Tájékoztató a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításának előkészítéséről</i>	21
<i>Dr. Fürjes Zoltán tájékoztatója</i>	22
<i>Kérdések, hozzászólások, válaszok</i>	22
<i>Egyebek</i>	25
<i>Az ülés berekesztése</i>	26

Napirendi javaslat

1. A bizottság 2019. évi őszi ülészakra vonatkozó munkatervének megvitatása és elfogadása
2. Tájékoztató a 2019. évi nemzetiségi önkormányzati választási eljárással kapcsolatban

Meghívott előadó:

Dr. Pálffy Ilona, a Nemzeti Választási Iroda elnöke

3. Tájékoztató a nemzetiségi támogatási rendszer változásairól

Meghívott előadók:

Erdélyi Rudolf Zalán, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. vezérigazgatója

Dr. Fürjes Zoltán, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára

4. Tájékoztató a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításának előkészítéséről
5. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Ritter Imre** nemzetiségi képviselő, a bizottság elnöke

Farkas Félix roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke
 Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló
 Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló
 Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló
 Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló
 Sianos Tamás görög nemzetiségi szószóló
 Szolga József horvát nemzetiségi szószóló
 Szuperák Brigitta ukrán nemzetiségi szószóló
 Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízást adott:

Kreszta Traján román nemzetiségi szószóló Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószólónak
 Rónayné Slaba Ewa Maria dr. lengyel nemzetiségi szószóló Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószólónak

A bizottság titkársága részéről

Schweighoffer Anita bizottsági munkatárs

Meghívottak:

Dr. Pálffy Ilona, a Nemzeti Választási Iroda elnöke
 Dr. Péteri Attila, a Nemzeti Választási Iroda jogi szakreferense
 Erdélyi Rudolf Zalán, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. vezérigazgatója
 Kárpáti Árpád, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. igazgatója
 Langerné Victor Katalin, a Belügyminisztérium helyettes államtitkára
 Dr. Fürjes Zoltán, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára
 Tircsi Richárd, a Miniszterelnökség főosztályvezetője
 Dr. Török Tamás, az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának titkárságvezetője
 Dr. Kiss Balázs, az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának jogi főmunkatársa
 Dr. Varjú Gabriella, az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának főosztályvezető-helyettese
 Cserhádi Tiborné, az Országos Roma Önkormányzat hivatalvezetője
 Dr. Buzál Attila, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata jogásza
 Pfszterer Angelika, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata kulturális referense
 Kukumzisz György, a Magyarországi Görögök Országos

Önkormányzatának elnöke
Dr. Topuzidisz Dimitrisz, a Magyarországi Görögök Országos
Önkormányzatának szóvivője

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 02 perc)

Elnöki bevezető

RITTER IMRE nemzetiségi képviselő, a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Sehr geehrte Damen und Herren! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Jó napot kívánok! A Magyarországi nemzetiségek bizottsága ülését megnyitom. Tisztelettel köszöntöm a megjelent szószólokát, munkatársainkat, a meghívottakat és minden érdeklődőt. Külön szeretném köszönteni dr. Pálffy Ilonát, a Nemzeti Választási Iroda elnökét. Szeretném köszönteni dr. Péteri Attilát, a Nemzeti Választási Iroda jogi szakreferensét, dr. Varjú Gabriellát, az alapvető jogok biztosa helyettesének fősztályvezető-helyettesét, dr. Cserháti Tibornét, az Országos Roma Önkormányzat hivatalvezetőjét, dr. Buzál Attilát, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata jogászát, Pfišterer Angelika kulturális referenst, a görögök részéről Topuzidisz Dimitrisz szóvivőt, valamint Kukumzisz Györgyöt, a Magyarországi Görög Országos Önkormányzat elnökét. Úton vannak még a további napirendekhez Fürjes Zoltán helyettes államtitkár, illetve még további vendégek is. Őket majd az érkezésüket követően köszönteném. Az én megérzésem szerint nagyon rövid, de annál több munkával telt nyári szünidő után köszönöm mindenkinek, hogy ezen az elvileg nem tervezett ülésen jelen van.

A határozatképesség megállapítása

Megállapítom a jegyzőkönyv részére, hogy a bizottságból 10 fő személyesen jelen van. Dr. Rónayné Slaba Ewa Maria lengyel nemzetiségi szószólok helyettesítéssel bízta meg Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószólokot, valamint Kreszta Traján román nemzetiségi szószólok helyettesítéssel bízta meg Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószólokot, Serkisian Szeván Simon örmény szószólokóról nincs információ. A bizottság 10 tagja van jelen, és 12 szavazattal határozatképesek vagyunk.

A napirend elfogadása

A mai ülésünk napirendi javaslatait írásban kiküldtem. Kérdezem, hogy a kiküldött írásos javaslatokhoz képest van-e valakinek kiegészítése, kérdése, észrevétele. *(Nincs jelentkező.)*

Ha nincs, akkor felteszem szavazásra. Aki az írásban kiküldött napirendi javaslattal egyetért, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Ki van ellene? Megállapítom, hogy a bizottság 12 igen szavazattal a napirendet egyhangúlag elfogadta.

A bizottság 2019. évi őszi ülészakra vonatkozó munkatervének megvitatása és elfogadása

Az 1. napirendi pontunk a bizottság 2019. évi őszi ülészakra vonatkozó munkatervének megvitatása és elfogadása. A munkatervet a bizottság tagjai javaslataival kiegészítve a korábbiakban e-mailben megküldtük, illetve most kiosztottuk. A munkatervben szerepelnek a kormány törvényalkotási programjában foglalt törvényjavaslatok is, melyek esetében a bizottság várhatóan kezdeményezni kívánja vagy fogja a Házbizottságnál a nemzetiségi napirendi pontként történő meghatározást. Az előzetes álláspontunkról írásban tájékoztatjuk a Házbizottságot.

Kérdezem, hogy a kiküldött javaslatokhoz képest van-e valakinek észrevétele, kiegészítése, hozzászólása. *(Jelzésre:)* Paulik Antal szlovák szószólonak adom meg a szót.

Hozzászólások

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait és a vendégeinket is természetesen. Elnézést kérek, elnök úr, hogy ezt írásban korábban nem jeleztem, de eléggé szanaszét voltam szaladgálva a héten, úgyhogy nem volt érdemi időm, hogy végiggondoljam. Az őszi ülés szak munkatervébe javasolom bevenni - én magam hatodik pontként írtam be ma, amikor összeraktam - a nemzetiségi terület finanszírozására vonatkozó jogszabályi módosítások előkészítését. Ez az, amiről beszéltünk múltkor a módosítás kapcsán, és már korábban is volt ezzel kapcsolatos kezdeményezésünk az Áht. módosítása felé. Ennek az anyagának az előkészítéséről van szó, amit a következő Áht.-ban, illetve a költségvetési törvény jövő évi tárgyalásakor be tudunk majd - ha minden jól megy - nyújtani. Azért úgy mondom, hogy jogszabályi változások, mert nemcsak egyértelműen a törvényről fog szólni ez az egész előkészítés alatt álló anyag. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Én azt javasolnám, hogy akkor ezt olyan szöveggel vegyük be, hogy a 2021. évi központi költségvetési törvény, illetve az ehhez szükséges törvénymódosító javaslatok előkészítése. *(Paulik Antal: Nemcsak törvényről beszélünk.)* Én tudom, de az előkészítés során végig kell venni, hogy milyen törvények módosítását jelentené az a finanszírozást érintő módosítás, ami nem a finanszírozás összegszerűségét jelenti, hanem annak a módját és az elszámoltatását. Zárjuk rövidre azzal, hogy még bármit felvehetünk természetesen, függetlenül attól, hogy most elfogadjuk, és nyilván, amit elfogadunk, arról fogunk egyébként is, de ettől függetlenül még bármit a továbbiakban felvehetünk, ez csak egy alap. Én azt javasolom, hogy haladjunk, fogadjuk el ezt, a következő alkalomra írásban beküldheted, és akkor azzal kiegészítjük, ha ez így megfelel. *(Paulik Antal: Jó!)* Köszönöm szépen.

Határozathozatalok

A Házbizottság elé állásfoglalásra beküldendő két törvényjavaslattal kapcsolatban szavaznánk - egyrészt a 2018. évi központi költségvetésről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról, másodsorban a törvényjavaslat a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény módosításáról -, a két törvényjavaslattal kapcsolatban kezdeményeznénk nemzetiségi napirendi pontként történő tárgyalását, illetve nemzetiségi napirendi ponttá nyilvánítását. Aki ezzel egyetért, kérem, hogy kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Ki van ellene? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 10 igen szavazattal, 2 nem szavazat ellenében, tartózkodás nélkül elfogadtuk.

Ezek után döntenénk a munkaterről. Aki egyetért az irányadó munkaterv tartalmával, mely írásban megküldésre került, kérem, hogy kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Ki van ellene? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 9 igen szavazattal, 2 nem szavazat ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az 1. napirendi pontot.

Tájékoztató a 2019. évi nemzetiségi önkormányzati választási eljárással kapcsolatban

A 2. napirendi pont tájékoztató a 2019. évi nemzetiségi önkormányzati választási eljárással kapcsolatban. Ismételten köszönténém dr. Pálffy Ilonát, a Nemzeti Választási Iroda elnökét. Mielőtt átadnám a szót, szeretném tájékoztatásul elmondani, hogy 2019. augusztus 8-án a szlovák székházban megtartott ONÖSZ-közgyűlésen már volt egy tájékoztató, ami akkor elsősorban a jelöléssel és sok minden egyébvel volt kapcsolatos. A jelölések utánunk vannak, de azt gondolom, nagyon

fontos még a hátralévő közel egy hónap, és ezért kértük elnök asszonytól azt, hogy ma egyrészt egy rövid tájékoztatót tartson nekünk, illetve utána legyen lehetőségünk kérdéseket feltenni és meghallgatni a kérdésekre adott válaszokat. Átadnám a szót elnök asszonynak.

Dr. Pálffy Ilona tájékoztatója

DR. PÁLFFY ILONA elnök (Nemzeti Választási Iroda): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Augusztus 9-én találkoztunk, és azt megelőzően a szlovák székházban találkoztunk, vagy lehet, hogy nem ott, hanem valamelyik másik helyen, de már kétszer találkoztunk az országos nemzetiségekkel. Ez indokolt is, mert mindjárt az elején jelezném, hogy egy nagyon bonyolult választás és azon belül egy még annál bonyolultabb nemzetiségi választás előtt állunk.

Néhány szóban elmondanám, hogy lezárultak a jelölések. Mind a 13 nemzetiségnek van országos listája, van, ahol négy, van, ahol egy. Azt hiszem, négy olyan nemzetiség van, amely csak egy listát állított. A románknál pedig az előterjesztett és kisorsolt 7 listából végül 4 került elfogadásra, mert a többiek nem teljesítették a szükséges számú ajánlást. A megyei, területi jelölés során összesen 64 területi lista került állításra. Ezek közül a románoknak 20, a németeknek 15, a románoknak 6, a szlovákoknak 7, a horvátoknak 7 lista, a ruszinoknak és a szerbeknek 2-2, a szlovéneknek nincs területi listájuk, a többieknek pedig 1-1 területi listája van. A kitűzött 2715 települési választás közül 522 marad el a jelenlegi tudomásunk szerint. Ez múlt hét péntek óta hárommal változott, tehát hárommal nőtt az elmaradottak száma. Lehet, hogy még van valahol jogorvoslat, de úgy tűnik, hogy ez az 522, ami elmarad, tehát jelenleg a megtartható települési választás 2193. Egyébként 19 százaléka marad el a települési választásoknak. Ahogy elnök úrral beszéltek az elején, körülbelül ezek az arányok voltak öt évvel ezelőtt is. Két olyan település lesz, ahol lehetőség lesz arra, hogy kedvezményes mandátumos választás legyen, tehát Méhkerék román, Rátka pedig német nemzetiségi önkormányzatot hozhat létre, ha a feltételek teljesülnek. Ez az összes ilyen jellegű.

A nemzetiségi törvény és a Ve. egy-két módosítást tartalmaz. Ezek közül nagy volumenű módosítás az, hogy megszűnt a kiemelt nemzetiségi szavazóköri lehetőség, és minden szavazókörben lehet szavazni nemzetiségi jelöltekre és listákra is. Amikor ez a törvény elfogadásra került, lényegében a nagyvárosok már akkor tiltakoztak, mert elmondták, hogy ők egy vagy két kijelölt nemzetiségi szavazatszámoló bizottságot tudnak felkészíteni és tudják biztosítani a feltételeket, de például Miskolc esetében 160 szavazatszámoló bizottságot ugyanolyan színvonalon felkészíteni nem tudnak, és nem is tudják biztosítani megfelelő módon a feltételeket. Amikor ezek így elhangzottak, nekünk azóta fáj a fejünk, és nem mondom, hogy csökkent volna a gondunk és a fejfájásunk. Mindent megpróbálunk, és mindenkivel konzultálunk, de nem vagyok benne biztos, hogy nem lesznek problémák.

Még két módosítás történt. Egyrészt a nem magyar állampolgárok törlését lehetővé tette a nemzetiségi névjegyzékből. Ezt lehetővé tette a legutóbbi törvénymódosítás, mert ez nem volt leszabályozva törvényileg, csak a tiltás, hogy nem lehet bejelentkezni, de akik már bejelentkeztek a nemzetiségi névjegyzékbe, ők még nem kerültek törlésre.

A másik pedig, hogy volt egy koherenciazavar a Ve. és a Nek. törvény között, 100 nemzetiségi választópolgár felett a törvény azt tartalmazta, hogy 4 tagú testületet lehet választani. Ezt mi úgy módosítottuk, hogy 5 tagú legyen. Tehát ennyi módosítás történt.

A felkészülést a választásra a jelöléstől kezdve egészen a választás napjáig és utána az eredmény megállapításáig elkezdjük januárban, februárban, amikor

valamennyi megyei jegyzőt, jogi helyettes, informatikust és az egyéni választókerület székhelye szerinti jegyzőket és jogi helyetteseket hívtuk be kétnapos továbbképzésre. Ennek a fő témája már akkor a nemzetiségi választásokra való felkészülés volt. Még próbát is tartottunk, tehát urnákba helyeztünk el szavazólapokat, és a főjegyzőknek és az egyéni választókerület székhelye szerinti jegyzőknek az volt a dolguk, hogy urnát bontsanak, és utána eredményt állapítsanak meg. Lényegében ezt már elmondtam a múltkor, hogy egy vagy két jegyző kivételével mindjárt az elején mindenki megbukott, mert a nemzetiségi szavazólapoknál az a feltétel, hogy azt le kell ragasztani és leragasztva betenni egy szállító borítékba, be kell vinni a helyi választási bizottságokhoz. Mondom, két jegyző kivételével mindenki azonnal felbontotta ezeket a borítékokat is. Azóta ezt sulykoljuk továbbra is. A jegyzők is megértették, hogy ha ők felbontják ezeket a borítékokat, akkor kapásból érvénytelenítik a nemzetiségi szavazatokat.

A másik, ami már ott kiderült, hogy nem akarják leragasztani még ők sem, és hogy ez probléma lesz. A boríték mindig problémás dolog. Állandóan az van, hogy ne tegyük borítékba egyáltalán a szavazólapokat, mert a borítékba tevéslel lehetőséget teremtünk a láncszavazásra. Én ezt már tíz éve mondom, hogy a láncszavazás már nem úgy megy, hogy kiviszik a kitöltött szavazólapot, hanem lefényképezik a szavazófülkében mobiltelefonnal, hogy hogyan töltötték ki, azt viszik ki, és azt mutatják be, és ezért kapják meg a pénzt, tehát már korszerűsödött a láncszavazás. Annak idején, amikor erről beszéltem, akkor a román nagykövet azt mondta, hogy náluk ezt még tovább fejlesztették, mert nemcsak egy pártnak adták el ezt a mobilfényképet, hanem több pártnak is bemutatják, és mindenhol felvették a szükséges összeget. Nos, hogy leragasztásra kerüljön a boríték, ez eleve problémát jelent.

Kétfajta szavazólap lesz. Az önkormányzati választás szavazólapjai - a polgármester, a képviselő-testület és a megyei jogú városok kivételével -, a megyei közgyűlés szavazólapjai fehérnek lesznek, és fehér borítékba kell tenni. A nemzetiségi szavazólapok - ha egy, ha kettő, ha három szavazólap - mindegyike pedig zöld lesz, és zöld borítékba kell tenni. Az oktatást követően még azt is megbeszéltük a nyomdával, hogy erre a borítékra rányomtatják előre, hogy ebbe kell betenni a zöld szavazólapokat, és le kell ragasztani. Ezt megpróbáltuk és megpróbáljuk így sulykolni.

Még tartottunk pont a nemzetiségi választásokra tekintettel augusztus 10-12-e között ugyanennek a körnek három napon keresztül egy-egy nap oktatást, ahol ismételen elsősorban a nemzetiségi választásra készültünk. Lényegében megosztottuk egymással a tapasztalatokat, illetve hogy ki mit szeretne. Mindenképpen jelezném, hogy a jegyzők nagyon komolyan készülnek. Nem tudom, hogy most a jelölés során érzékelték-e, de komolyan készülnek, nagyon félnek, és nagyon-nagyon sokféle ötlettel jönnek, hogy minél egyszerűbben, illetve kevesebb problémával menjen le ez a nemzetiségi szavazás.

Attól is félnek, hogy nemcsak a nemzetiségi szavazólapokat keverik össze, vagy nem ragasztják le, hanem a fehér szavazólapokat is betehetik a nemzetiségi zöld borítékba, és akkor azok a szavazólapok is érvénytelenek lesznek. Emiatt gondolom, hogy több jogorvoslat is lesz majd, ha ilyen előfordul, különösen ott, ahol szoros lesz az eredmény, egy-két szavazaton múlik esetleg a polgármester megválasztása, és az az egy-két fehér szavazólap meg ott lesz a zöld borítékokban.

Ebben következetesek vagyunk, hogy ha utólag megtalálják a zöld borítékban a fehér szavazólapokat, azokat már nem lehet visszavinni és elfogadni, tehát azok érvénytelenek. Erről konzultáltam a Nemzeti Választási Bizottság elnökével is, hogy az csak visszaélésekre adna lehetőséget, hogy jaj, még itt találtam kettőt, azt adjuk

vissza, és akkor valóban csalás lehetősége is lenne. Tehát ezt mindenütt leírtuk és elmondtuk, hogy erre nincs lehetőség.

Hogy hogyan történjen a szavazatszámoló bizottság előtt a szavazás, arra viszont többféle elképzelésük van a jegyzőknek, majd mindjárt körbe is mutatunk egy-két ilyen rajzot. Az biztos, hogy a szavazóhelyiségben plakátot akarunk elhelyezni a választópolgárok számára. Ezt most körbeadjuk. *(Megtörténik.)* Már eleve úgy tüntettük fel, hogy hol van, ahol a zöld boríték van, zöld szavazólappal kell gazdálkodni, ugyanis nincs minden szavazóhelyiségben zöld boríték, de igyekeztünk ezeket szemléletesen elkészíteni. Ezek ott lesznek minden szavazóhelyiségben kiragasztva, kifüggesztve.

Készítettünk két kisfilmet. Nem tudom, mennyire látták a jelöléssel kapcsolatban a kisfilmet. Ez most már indulni fog a választás napján a tudnivalókról. Külön kisfilm van a nemzetiségi választásról és külön kisfilm az önkormányzati választásról, tehát nem összemossa, hanem elválasztva kettő lesz, hogy mit kell tudni az egyikről és a másiktól.

Külön füzetben is érintjük ezt, de azon kívül a szavazatszámoló bizottságok számára kiadandó füzet mellé még egy mellékletet készítettünk, ahol tippeket adunk, hogy hogyan járhatnak el a szavazatszámoló bizottságok, ahol sok a nemzetiségi választópolgár. Budapesten nagyon sokféle nemzetiség van, mert a XI. kerületben van 13, a XIV. kerületben is van 11 nemzetiség. Ők eloszlanak, tehát olyan 40-50 választópolgárnál, nemzetiségi választópolgárnál nincs több egy-egy szavazóköri körben, viszont természetesen Szabolcsban, Borsodban van olyan 300-400-500 nemzetiségi egy szavazóköri körre, tehát ott nagyon nagy számú. Ott el tudom képzelni, hogy egy választópolgár megkapja ezt az ötfajta szavazólapot, van egy polgármesteri szavazólap, van a képviselő-testületnek a 10 ezer lakos alatti településeken az úgynevezett egyéni listás szavazólapja - és jelenleg van olyan, ahol 49 jelölt szerepel a szavazólapon, és annyi ember mellé teheti az ikszet a neve mellett elhelyezett körbe, ahány testületi tagot választhat -, van a megyei listás, ami megint más, mert listára szavaz, és van a háromféle nemzetiségi, ott is van az országos lista, a megyei és a települési. Ha ezt a hat szavazólapot megkapja egy választópolgár, a fülkében még nem is tudja elhelyezni, áttekinteni sem tudja.

Borzasztó bonyolult lesz nyilván, hogy eligazodjon rajta, ezért ahol ötvennél több nemzetiségi választópolgár várható, ott normatíva felett pluszpénzt biztosítottunk, hogy több fülkét állítsanak be - az 5-6 szavazólap le fogja lassítani a szavazás idejét is -, hogy minél több fülkében fogadhassák a választópolgárt. Kértük, hogy plusz jegyzőkönyvvezetőket állítsanak be. Az egyik jegyzőkönyvvezető külön kezeli a bizottsági taggal az önkormányzati választáson a névjegyzéket, a másik külön kezeli a nemzetiségi választáson a névjegyzéket, mert a nemzetiségieknek külön-külön névjegyzékük lesz. Vannak jegyzők, akik úgy gondolták, hogy például a 13 nemzetiségi névjegyzéket összefűzik ábécé sorrendben - mert 13-at kitergetni elég lehetetlen, nagy hely kell hozzá - és úgy, mint egy aláíró mappát, bejelölik, hogy na most ez a lengyel, ez a német, ez a román önkormányzat, és akkor úgy kell odalapozni, hogy a választópolgárt megkereshesse. Tehát ilyen egészen kicsi-kicsi gyakorlati dolgokkal is foglalkozunk, plusz ezeket biztosítjuk.

Beindítottuk a távoktatást, amiben szintén nagy szerepet adtunk a nemzetiségi választásnak, a tudnivalóknak. Én azt kértem mindenütt a jegyzőktől, hogy készségi szinten tudják a jegyzőkönyvvezetők azonnal a nemzetiségi kérdéseket, problémákat intézni. Holnap például Borsodba megyek oktatást tartani az összes jegyzőnek, és a nemzetiségiokról én fogok külön beszélni, Attila meg Szabolcsba megy holnap, tehát igyekeztünk pluszban - az eddig megtartott oktatásokon kívül - elmenni és újra elmondani, amikor a jegyzőknek folyik az oktatása.

Van olyan elképzelés, hogy ahol sok lesz a nemzetiségi választópolgár és nagy helyiség van, azt kordonozzák. Tehát kordonnal elkerítik. Bemegy a választópolgár, aláírja az önkormányzati választás névjegyzékét. Utána bemegy, meghatározott fülkék vannak erre a célra, hogy ott leadják a szavazatokat, majd akinek van nemzetiségi szavazólapja, az túlmegegy a kordonon, tehát átmegegy a másik oldalra, ami után beadta a szavazólapot - ezt a rajzot is mindjárt körbeadjuk -, elmegy a másik névjegyzékért, a nemzetiségiért, majd a másik, a kordon mögötti fülkéhez megegy, és leadja a szavazatot. Másik urna is van, ahol be tudja dobni a szavazatokat, és másik kijárat van, de ehhez két kijárat is kell. Azon kívül pedig a szavazatszámoló bizottsági tagok figyelik, hogy lehetőleg ne menjen el az, akinek lenne nemzetiségi szavazati lehetősége is.

Van olyan jegyző, aki megpróbálkozik azzal - azt nem tudom, önök ehhez mit szólnak -, hogy azért, hogy biztosan ne felejtse el a szavazólapot felvenni, amikor leadja a személyi igazolványát, akkor aki benne van a nemzetiségi névjegyzékben, áttenné mindjárt a személyi igazolványt a nemzetiségi névjegyzékhez, és amikor leszavazott a fehér borítékra, akkor kénytelen oda menni - mert ott van a személyi igazolványa is - és így átvinni, felvenni a nemzetiségi szavazólapot. Elmondtuk, hogy ezt a saját szakállukra megcsinálhatják, de ezt nem fogjuk így leírni, mert nem tudom, kinek mennyire érzékeny ez a dolog, hogy a személyi igazolvány egy bizonyos ideig átkerül a másik névjegyzéki ponthoz, de ennek is van rajza.

Összesítés: tulajdonképpen a legvégén, amikor már összesítették a polgármester, a képviselő-testület, a megyei képviselő-testület szavazatait, akkor szállítják be az urnával együtt a nemzetiségi szavazólapokat is, mert az összesítést a helyi választási bizottság végzi, vagy pedig továbbítja a területi választási bizottsághoz, ha nem volt települési szavazat. Van olyan jegyző itt, a kerületben, aki felvetette, hogy az ő választási irodája összeszedné mindjárt urnabontás után a nemzetiségi szavazólapokat, tehát amiket beraknak ebbe a szállító borítékba, minden szavazókörbé kimennének, ezt a szállító borítékot összeszednék, és bevinnék a lepecsételt, aláírt borítékokat a helyi választási bizottsághoz, hogy a helyi választási bizottság már számolhasson, és ne kelljen bevárni az összes önkormányzati szavazólap megérkezését. Itt, a fővárosban még pluszban a főpolgármester szavazatára is várunk, nyilván mindenki a főpolgármesterre és a polgármesterre kíváncsi, majd a testületi tagokra, és majd ezt követi a nemzetiségi szavazólapok összeszámolása. Tulajdonképpen én ennek a jegyzőnek is azt mondtam, hogy saját szakállára megteheti, de nem népszerűsítjük ezt sem. Nyilván nagyon kell figyelni, és a garanciákat be kell tartani, hogy lepecsételik, és a választási iroda úgy veszi át a lepecsételt borítékokat. Azt pedig már 9-én is kértem önöktől és most is, hogy ha tudnak, akkor ahol különösen sok a nemzetiségi választópolgár, küldjenek megfigyelőt, akinek az a dolga, hogy valóban azt figyeli, hogy ne felejtse el odamenni a nemzetiségi névjegyzékhez, ne felejtse el leragasztani a zöld borítékot, meg még az elején lehet neki azt is mondani, hogy vigyázzon, és ne keverje össze a szavazólapokat.

Azt hiszem, itt tartunk most. Egyelőre ennél többet nem nagyon tudunk mit csinálni. A tévé és a rádió még nem jelentkezett, de mostanában nem is nagyon szoktak elkényeztetni bennünket, tehát már az EP-választásnál sem sokat voltunk bent a tévében, amit igazából nem is bánok, mert nincs túl jó viszonyom a sajtóval, de ahogy kérik, akkor azonnal tájékoztatásokat fogunk adni, különösen a nemzetiségi választásról. Az MTI-vel viszont nagyon jó a kapcsolatunk. Az MTI-vel mindent meg tudunk írni, és ő pedig ezt közzéteszi, úgyhogy ott külön fogunk foglalkozni a nemzetiségi választásra vonatkozó tudnivalókkal is. Ennyit szerettem volna elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen a részletes tájékoztatást. Átadnám a szót kérdésekre, észrevételekre a szószólók részére. Van-e valakinek kérdése, észrevétele? *(Jelzésre:)* Alexov Lyubomir szerb szószóló!

Kérdések, hozzászólások, válaszok

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm elnök asszonyt, a bizottsági tagokat és minden kedves vendéget. Igazából nem kérdést szeretnék megfogalmazni, hanem inkább csak véleményt. Nagyon örülök annak, hogy elnök asszony beszélt arról, és látja ugyanazokat a problémákat, amelyekről most már mi is hosszú hónapok óta beszélünk. Nekünk az a tapasztalatunk, hogy minden felkészítés ellenére már ebben a jelölési szakaszban is nagyon sok problémánk volt. Én a szerb viszonylatban százalékosan ugyan nem mutattam ki, de valahol 5-10 százalék között volt azoknak a településeknek a száma, ahol komoly gond volt a jelölési folyamatok során. Egy-két példát mondok. Például az egyik egy kis vidéki településen történt. A Budavári Önkormányzatnál az egyik jelölt kikérte az ajánlóívek gyűjtéséhez az egyik egyesület nevében, majd leadta a másik egyesület listájára ugyanezeket az ajánlóíveket. Ezt senki nem észrevételezte, ezt senki nem jegyezte be. Úgy gondolom, ilyen szarvashibákat nem lehet véteni. Vagy például Harkány településen elment a jelölt, hogy felvegye az ajánlóívet, illetve az ívet, hogy gyűjtse az ajánlásokat, és annak ellenére, hogy a településen szabályosan ki volt írva a választás, a jegyző, illetve a választási szervek nem voltak hajlandók kiadni a gyűjtőívet, mondván, hogy a választói névjegyzékben nincsenek 25-en. Összekeverték, hogy a népszámlálási 25, vagy a névjegyzékben való 25, és nem akarom, de tudnám sorolni tovább. *(Dr. Pálffy Ilona: Elnézést, később azért kiadták?)* Miután lement a kollégánk innen, Budapestről és elmagyarázta, hogy melyik jogszabályt hogy kell értelmezni, akkor végül is megoldottunk minden ilyen problémát.

Egy problémával nem tudunk mit kezdeni, pedig már érdeklődtem, mi a teendő. Igazából nem tudom, ilyen kis nemzetiség esetén életszerű-e az elnevezés, hogy ipari méretű szavazógyártás, de gyakorlatilag tudunk néhány olyan települést, ahol egy-egy számítógépről 50-100 embert regisztrálnak, ott, ahol tétje van ennek a választásnak. Érdeklődtem, sajnos mi nem tudunk ezzel mit kezdeni. Nem tudom, egy rendőrségi feljelentés mennyiben segítene ennek a megoldásában, nyilván már nem ebben a választásban, de hogy legalább a következőkben elejét tudjuk venni. Éppen ezek miatt a negatív tapasztalatok miatt kérem nagy tisztelettel önöket, hogy az utolsó percig tényleg minden lehetőséggel éljünk, főleg ott, ahol tétje is van a választásnak, tehát nem egy-egy lista indul, hanem esetleg komoly és éles verseny várható, ott minden érvényes szavazatnak súlya van. Szándékosan nem kistelepüléseket említettem példának. Ha elvileg egy fővárosi kerületben vagy egy városi jegyzőnek is problémát okoz a jogszabályok értelmezése, akkor egy ilyen bonyolult szavazás során akár eldöntheti egy választás sorsát néhány vagy sok hiba. Én csak ezért kértem szót, hogy ezt elmondhassam. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm.

DR. PÁLFFY ILONA elnök (Nemzeti Választási Iroda): Elnézést, még annyit szeretnék mondani, hogy azt nem mondtam, hogy 27-ig lehet regisztrálni a névjegyzékbe. Várható lesz szerintem most is, ami volt öt évvel ezelőtt, hogy az utolsó pillanatokban léptettek vissza jelölteket, és nem azok a szervezetek, amelyek indították, hanem másnak a nevében, mert valahogy hozzájutottak az adatokhoz. A jegyzők jelezték, hogy Nógrád megyében is nagy számú jelöltvisszalépés történt.

Akkor mi ezeket le is állítottuk, és kértük, hogy ezekben tegyenek feljelentést. Ilyen most is várható lesz. Javaslom, hogy önök is figyeljék, és szóljanak nekünk, ha bármi ilyenről tudnak, és majd mi is figyeljük ezeket.

ELNÖK: Köszönöm. Átadom a szót Farkas Félix elnökhelyettes úrnak.

FARKAS FÉLIX roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Kedves Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ha már a problémáknál vagyunk, akkor szeretném elmondani én is a jelöltállítás során észlelt tapasztalataimat. Rengeteg településről van szó Borsod megyében. Amikor a jelöltállítások voltak, vasárnap ügyeletet tartottak a névjegyzék, a gyűjtőszelvények kiadására. Az ott lévő ügyeltesek azt mondták, hogy most kiadják a névsort, de a gyűjtőívet nem tudják kiadni számukra, mert nincs informatikus. Amikor hétfőn az emberek visszamentek a gyűjtőívért, akkor azt mondták, hogy nem tudják kiadni nekik a gyűjtőívet, kiadták nekik a névsort, hogy azzal tessenek szívesek menni aláírásokat gyűjteni, de akkor még nem adták ki nekik a gyűjtőívet, mondván, hogy nincs lepecsételt megbízás számukra. De ez volt nekik - most csak a Lungo Dromról beszélek -, ugyanis ügyvédi ellenjegyzéssel, a választási hivattal egyeztetett megbízási papírokat küldtünk ki, és azt sem fogadták el. Tehát nekem kellett személyesen kiutaznom a településre, én kértem meg a kedves ügyintézőt, hogy legyen már kedves, adja ki ennek a fiatalembernek vagy asszonynak a kért dokumentációt, hiszen neki hivatalos megbízólevele van arra, hogy ő saját magát is jelölhesse, ugyanis azt sem akarták neki elfogadni, hogy ő saját magát jelölje a listán. Azt mondta, hogy erre hozzon egy másik megbízólevelet, sőt volt olyan, aki azt mondta, hogy öt megbízólevelet hozzon. Ez Ónod településen volt éppen. Én beszéltem a jegyző asszonnyal. Mondta, hogy intézzem el, hogy öt megbízólevelet küldjünk ki nekik, mind az öt jelöltnek. Mondom, ne tessék haragudni, egyetlenegy van, azt tessék szíves lenni elfogadni, mert az elegendő. Ő saját magát is jelölné, illetve még a négy társát is, akik indulnak azon a településen. Több problémával kellett tehát nekünk is szembenézni. Nagyjából megoldottuk, de nagyon sok utánajárásra, nagyon sok utazásra volt szükség. Köszönetemet szeretném kifejezni Kovács János főjegyzőnek, mert ő viszont nagyon sok esetben, amikor tettünk felé jelzést, intézkedett, és felkészítette az ottani ügyintézőt arra, hogy márpedig ezek a megbízólevelek szabályosak, törvényesek, és úgy járjanak el, ahogy kell. Több esetben nem vagyok biztos abban, hogy a hivatal mindig partner volt, úgyhogy majd a következő választáson lehet, hogy erre majd jobban oda kellene figyelnünk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Esetleg további kérdés van-e? *(Nincs jelentkező.)* Ha esetleg van kérdés, akkor utána adnám meg a szót. Van-e esetleg valakinek további kérdése? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor ha megengedik, én is a magam részéről részben megjegyzést tennék, részben kérdésem lenne. A bevezetővel kapcsolatban annyit, hogy több, mint öt év volt a felkészülésre és a felkészítésre, több, mint öt év. 2014. június 30-án lett elfogadva a törvénymódosítás, amely szerint egy helyen van a szavazás a nemzetiségre és a településre. Az, hogy a jegyzők közül sokaknak milyen szinten fogalma sincs a nemzetiségekkel kapcsolatos különböző jogszabályokról, törvényekről, ezt eddig is tudtuk, de itt csak egy dologban kellett volna felkészülni, ráadásul a szavazásnak az a része, hogy milyen szavazólapokat kap, nem változott semmit, csak annyi, hogy nem két helyre kell menni a nemzetiségi szavazóknak, hanem egy helyen szavazhatnak, tehát ebben még csak nem is volt

változás. Azt gondolom, minimálisan elvárható, hogy normálisan felkészüljenek a jegyzők és felkészítsék a szavazóköröket.

A jelölésekkel kapcsolatban még nem volt alkalom összesíteni, és nem is akarok belemenni, hogy hol milyen problémák voltak. A későbbiekben, ha lement az egész választás, úgyis bőven fogunk rá időt szánni, hogy összeszedjük az összes felmerült a problémát és megnézzük, hogy ezek közül mi az, ami adott esetben jogszabály-módosítást indokolna, vagy a felkészítésen kell változtatni, vagy hogyan tudnánk elébe menni annak, hogy a jövőben ilyen típusú problémák ne merüljenek fel.

Ezzel együtt összességében a számok alapján azt el lehet mondani, hogy mind a 13 országos önkormányzatnál, az összes lehetséges területi, nemzetiségi önkormányzatnál meg fog történni a választás és a települési, nemzetiségi önkormányzatoknál is valamennyi nemzetiségre vonatkozóan majdnem pontosan ugyanolyan arányok vannak a kitűzhető és a megtartandó választásokra vonatkozóan, mint korábban.

Amit én kérdezni, illetve kérni szeretnék, az inkább az, hogy elsősorban természetesen arra kell odafigyelni, hogy a szavazáskor a szavazókörökben egyrészt maximális mértékben fel legyenek készítve a szavazókörökben ott lévő emberek, másrészt pedig maximális segítséget adjanak a szavazásnál. Engem egy kicsit frusztrál az, hogy most jönnek ötletekkel. Mondjuk a szétválasztást meg lehetett volna csinálni úgy is, hogy más ládába dobják a zöldeket, másba a fehéreket, nem is kellene szétválasztásról beszélni, de szerintem ezen túlvagyunk. Úgyszintén ha valaki megnézte Németországban, minden egyes szavazóurnánál ott áll a bizottságból egy ember, letakarva az urna nyílását, és mielőtt bedob bárki bármit, elmondja a szavazónak, hogy mit kell oda bedobni, és miután ezt megbeszélték, utána veszi el a lapot, bedobhatja, és utána megint ráteszi a lapot. Ezt mindenhol meg lehet csinálni és mindenkinek, amikor felveszi a szavazólapokat, akkor fel lehet hívni a figyelmét, mielőtt bedobná a szavazólapokat, fel lehet rá hívni a figyelmét, hogy leragasztotta-e a zöld borítékot, nem rakott-e véletlenül a zöldbe fehér szavazólapot is és a többi. Tehát ezek nem olyan bonyolult dolgok, amikhez többszörös egyetemi diploma kell, csak normálisan átgondolva, ezt segíteni kell.

Én most nem akarok belemenni példákba, de megnéztem jó néhány helyet, olyat is, mint például Budaörs, ha már ott lakom, ahol 8 nemzetiség van, körülbelül ezer nemzetiségi választó, viszont van 20 szavazókör, egy szavazókörben 80 százalékos részvételnél is nincs több, mint 40 nemzetiségi szavazó. Ha az egyik kezemet hátrakötöm, 10 perc alatt kiválogatom ezt a 40 zöld borítékot a fehér szavazólapokból. Elvárható tehát, hogy ezt meg tudja tenni egy szavazatszámoló bizottság is két kézzel, hogy ez ne okozhasson semmiféle érdemi csúszást. Megnéztem egész konkrétan Szegedet vagy Miskolcot. Ezt bármikor meg lehet nézni. Ezt egyáltalán nem érzem olyan óriási problémának és gondnak, azzal együtt, hogy még egyszer, aki a helyi választási iroda vezetőjeként, az egyes szavazókörök felkészítőjeként erre nem fordít elegendő figyelmet, és nem gondolja át, az természetesen okozhat problémákat.

Mivel a nemzetiségi választásokon általában nincs egy-egy szavazat vagy egyéb, itt nincs különböző szavazatszám a legtöbb esetben ahhoz, hogy mikor lesz érvényes, és kit választanak, és kit nem, én nagyon felhívnám most is a figyelmet, mint ahogy augusztusban is tettem, hogy nagyon fontosnak tartom, hogy a zöld borítékokban ne legyen, vagy minél kevesebb fehér szavazólap legyen, és erre hívják fel a nemzetiségi választók figyelmét. Amikor felveszik, és mielőtt leadják, minden egyes szavazókörben minden egyes embernek hívják fel a figyelmét erre, mert ezzel lehet

megelőzni azt, hogy utólag ne mutogassanak a nemzetiségekre azért, mert vannak elveszett szavazatok.

Én itt egészen egyértelműen kijelentem azt, hogy több mint öt év felkészülési idő után nagyon nem szeretném azt, ha a nemzetiségek lennének bármilyen előkészítési, lebonyolítási problémát követően oda állítva, hogy azért van ez így, mert a nemzetiségek. Ez egyszerűen alaptalan. Természetesen mi a magunk részéről is mindent meg fogunk tenni azért, hogy a nemzetiségi választókat a lehető legjobban felkészítsük. Azt kérnénk, mivel erre semmiféle ráhatásunk nincs, hogy ezt a helyi választási irodák felkészítésében és a helyi választási irodák által a szavazókörök tagjainak a felkészítésében kiemelt figyelemmel kezelje mindenki, és ezt segítse. Köszönöm. Átadnám a szót elnök asszonynak.

DR. PÁLFFY ILONA elnök (Nemzeti Választási Iroda): Köszönöm szépen. Igen, a jogszabály-módosítás megtörtént, de gondolom, elnök úr sem gondolja, hogy öt év alatt más választás sem volt, nem kellett országgyűlési és európai uniós választásra felkészülni, és csak a nemzetiségire készültek öt éven keresztül. De nem is ez a nagy gond, hanem az, hogy hatalmas fluktuáció volt, tehát a jegyzők nagy része kicserélődött, aki pedig megmaradt, az meg most jelölt lett. Naponta két-három új választási irodai dolgozót kell kijelölnöm, mert bejelentik az összeférhetetlenséget, hogy indultak jelöltként. Ezek az emberek teljesen újként állnak a választáshoz attól függetlenül, hogy ahogy elmondtam, mi január óta nem csinálunk mást, mint folyamatosan sulykoljuk és tartjuk a tájékoztatókat, előadásokat és írjuk le a jegyzőknek, hogy mit hogy csináljanak, és ők készülnek is.

Hogy előfordulnak anomáliák, az sajnos mindig van. Például hiába volt benne a jogszabályban, hiába adtuk ki előre, hogy ügyeletet kell tartani az ajánlóívek átadására, mégis előfordult egy-két olyan település, amely nem volt hajlandó kinyitni. Fegyelmet kezdeményeztem ellene, de ezt tudni kell. Kétségtelen, hogy van ilyen jogosítványom, de attól az a helyzet így volt, hogy nem adta át az ajánlóíveket a választás napján. Miután van 3200 település, a 3200 településen jegyző, mindegyiket nem tudom ellenőrizni, hogy mi újság van. Azt szeretném mondani, hogy ha bármi gondjuk van, nyugodtan lehet jelezni, mint ahogy jelezték, Kovács János és a többi helyen is a főjegyzők azonnal segítenek, lépnek, tartják a kapcsolatot, telefonálnak, szükség esetén konzultálnak velünk, mint ahogy mondtam volna, hogy például megyek Borsod megyébe, ahol pont Kovács Jánosék tartják a jegyzőknek a felkészítőt, és arra megyek én is.

A másik pedig, hogy ha a jegyzők még fel is készültek, de tessék kiszámolni, hogy minimum öt tag van egy-egy szavazatszámlláló bizottságban, meg ott vannak a jegyzőkönnyvezetők, ahol 80-70 szavazókör van, azt meg lehet szorozni öttel, hattal, és akkor már nem egy ember készült fel, hanem ezeknek kell felkészülni úgy, hogy ott a választás napján értsenek a választáshoz. Amikor elég sok probléma volt az országgyűlési képviselők választásánál, hogy adtak olyannak pártlistás szavazólapot, aki nemzetiségi volt, és nem adtak nemzetiségit neki, utána megkérdeztem egyik-másik jegyzőtől, hogy mi volt ennek az oka, akkor azt mondták, hogy ott olyan erőszakos szavazatszámlláló bizottsági elnök volt, hogy nem volt hajlandó tudomásul venni, bármit mondtak neki, ő akkor is azt mondta, hogy ennek így kell lenni, ráadásul a jegyzőkönnyvezetők nem mindig voltak a helyzet magaslatán. Ezért emeltük ki most azt, hogy több jegyzőkönnyvezető legyen, ahol több a nemzetiségi választópolgár, és őket készségi szinten készítsék fel, hogy ne legyen ilyen. De a szavazatszámlláló bizottsági elnököt nem tudják leválasztani, mert azt a testület választja. Ilyen dolgok biztos lesznek, és ezek miatt nem elsősorban a jegyzők a felelősek - és nem mondom azt, hogy egyáltalán nincs bajunk, mert a jegyzőkkel is

sok bajunk van -, nem elsősorban a jegyzők felelősek, hanem a körülmények, a bizottsági tagok is felelősek azért, hogy ilyenek vannak. Az viszont teljesen természetes, hogy lassulni fog a választás menete, mert erről nem a nemzetiség tehet, senki sem tehet róla, de nem mindegy, hogy én egy szavazólappal megyek be a fülkébe, azt töltöm ki, mint az uniós választásnál, vagy hattal.

Ahogy említettem, mindegyik szavazólapot másképpen, más módszerrel kell kitölteni, mert van, ahol egy listára szavazok, van, ahol több képviselőre szavazok, van, ahol egy képviselőre szavazok. Amíg ezt megérti egy választópolgár, aki nem diplomás, de még a diplomás is nehezen fogja megérteni, az legalább 10-15 perc. Emiatt biztos, hogy húzódni fog időben, és lesznek sorban állások. Szerintem ez senkinek sem a hibája, hanem ezzel egyszerűen számolni kell. Köszönöm szépen, ennyit akartam mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt gondolom, valamennyiünk nevében ígérhetem azt, hogy természetesen a hátralévő egy hónapban mindent megteszünk a nemzetiségi választópolgárok tájékoztatására. Azt gondolom, egyébként a plakáttal és a következő időszakban kisfilmmel is, a saját tevékenységünkkel is nagyobb tájékozottság lesz, mint korábban volt. Amennyiben bármiben tudunk segíteni a továbbiakban, vagy bármi olyan felmerül, amiben mi a magunk útján hozzá tudunk segíteni, hogy a választás minél simábban menjen le, azt tisztelettel kérem, hogy jelezzék. Mi soron kívül megteszünk mindent.

Még egyszer azt szeretném kérni - mert kulcsfontosságú, hogy a szavazóbizottságok hogy lesznek felkészítve -, hogy amire a Nemzeti Választási Irodának lehetősége van, kérem, maximálisan tegye meg. Közös az érdekünk mindannyiunknak, hogy a lehető legsimábban, legnormálisabban, minél kevesebb elveszett szavazattal, rossz szavazattal és problémával tudjuk lebonyolítani a választást. Nagyon szépen köszönöm. Ehhez kívánok jó egészséget és erőt a következő szűk egy hónapra! Amikor a sikeres választás után kipihentük magunkat, majd abban kérnénk segítséget, hogy szeretnénk kiértékelni komplementen az egész választást és megnézni, jövő tavaszra előkészíteni, hogy hol és miben kellene lépnünk ahhoz, hogy az esetleg felmerülő problémákat a következőkben minél inkább meg tudjuk előzni. Nagyon szépen köszönöm a részvételt. *(Dr. Pálffy Ilona: Mi is köszönjük.)*

ELNÖK: A 2. napirendi pontot ezzel lezárnam.

Tájékoztató a nemzetiségi támogatási rendszer változásairól

Áttérnénk a 3. napirendi pontra, amely tájékoztató a nemzeti támogatási rendszer változásairól. A meghívott előadó Erdélyi Rudolf Zalán, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. vezérigazgatója. Egyúttal szeretném nagy tisztelettel köszönteni Langerné Victor Katalin helyettes államtitkár asszonyt a Belügyminisztériumból, valamint dr. Fürjes Zoltán helyettes államtitkár urat a Miniszterelnökségről és Kárpáti Árpádot, a Bethlen Gábor Alapkezelő igazgatóját.

A napirend megkezdése előtt egy mondatban csak annyit hadd mondjak, hogy mellékletként papír alapon most kiosztottunk egy anyagot, nevezetesen javaslatok a 2020. évi nemzetiségi pályázati kiírásokra. Ez egy korábbi kezdeményezés volt. Majd menetközben megbeszéljük, hogy erre miért volt szükség. Még egyszer köszöntve a vendégeinket, átadnám a szót. Természetesen Tircsi Richárd főosztályvezető urat is ugyanolyan megkülönböztetett tisztelettel üdvözlöm.

Erdélyi Rudolf Zalán tájékoztatója

ERDÉLYI RUDOLF ZALÁN vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.): Nagy tisztelettel köszöntöm elnök urat, illetve a bizottság tagjait és a megjelent munkatársakat a teremben a küldöttség nevében. Mint ahogy elnök úr említette az előbb, volt már egy előzetes munkacsoporti, illetve informális megbeszélés a következő évi pályázati kiírás nagyobb változtatásának lehetőségeiről. Dióhéjban annyit mondanék, ki is van osztva, hogy egy kicsit a tapasztalatokat összegezve próbáltuk átalakítani a rendszert annak ismeretében, hogy láttuk, mennyire szétaprózott a pályázat tematikusan, mennyi szervezet pályázik, ezzel egyébként a pályázati darabszámot is jelentősen növelve, és egy olyan észszerűsítés irányára tettünk javaslatot, amely azt feltételezi, hogy egy szervezet pályázhat több témában is, de egy pályázatot ad be.

Az előzetes egyeztetések, amelyek az államtitkárság koordinálásával zajlottak, eredményeként arra jutottunk, hogy jelenleg nem aktuális. Tehát annyira közel vagyunk már az új pályázati kiíráshoz, hogy nem aktuális, elfogadva elnök úr egyébként ez irányú javaslatát, hogy túl sok lenne a változás, túl hirtelenjében, és arra is figyelemmel, hogy zajlik egy informatikai fejlesztés, amely a jövő évben az EPER-rendszer és egy másik informatikai rendszer megújítása révén ismételten egyfajta tanulási folyamatot vezetne be. Így a választás évében, illetve a következő évben kétszer kellene egy pályázati rendszert egyrészt megismertetni, másrészt megváltoztatni. Úgyhogy abban maradtunk, hogy nem időszerű ez az új javaslat, viszont a gondolkodás iránya ez lenne. Az lenne a kérésünk, hogy az államtitkárság koordinálásával majd megalakulna egy munkacsoport, amely a jövő évi kiírást az informatikai fejlesztés függvényében, bevonva a nemzetiségi képviselőket vagy a bizottság delegáltjait, folyamatában kezelné, és akkor ezen dolgoznánk, hogy a következő évi kiírások már időben eszerint alakulhassanak. Ennyit a múlttól.

Ami a konkrét kiírás vagy javaslat kapcsán most tudható, hogy politikai döntés nem született, vagyis mi még nem kaptunk politikai döntést arra, hogy mikor lenne az időpontja a kiírásnak, úgyhogy a tavalyi kiírások alapján tudunk elindulni. Ebben a feltételek nagyjából adottak lennének. Ami változás lenne, hogy a nemzetiségi civil, a CISZ-KUL- és a TAB-kiírás maradna meg. A PED-kategória megszüntetésre kerülne, ott összesen 9 korábbi pályázat volt. Amennyiben ilyen irányú kérés van, akkor azt egyedi támogatásként fogjuk kezelni megfelelő döntés esetén.

Ami még elmondható, a nemzetiségi NEMZ-KUL kategóriában a felső pályázható keret a másfél millió forint lenne, és a tábor kategóriában pedig 5 millió forintra emelkedne. A benyújtási határidőre tekintettel, mivel nem sikerült szétszedni a szervezeteket, ezért amit korábban tudunk meghirdetni, ez a CISZ-kategória. Az önkormányzatoknál, azt gondolom, elegánsabb figyelemmel lenni a választási kiírásra, az önkormányzatok megalakulására, hogy még nekik is legyen lehetőségük a pályázatokkal foglalkozni, így a CISZ-kategóriában 30 nap lenne a kiírást követő beadási határidő, a másik két kategóriában pedig 45 nap lesz. A benyújtandó dokumentumok körét szükséges átgondolni, összehangolni a tartalmi értékelés szempontjaival. Ezek még a pályázati kiírás keretében megvizsgálásra kerülnek. Próbálkozunk nyilván az egyszerűsítés irányába menni, könnyítve ezzel a pályázók feladatait.

Ami egy jelentős változás lenne, és ezt is megvizsgáltuk, ennek a hátterét, az, hogy aki a beszámolási kötelezettségét nem teljesítette a korábbi években, tehát lejárt elszámolási kötelezettsége van, és annyit nem tett meg, hogy benyújtotta volna az ezzel kapcsolatos beszámolási kötelezettséget, a pályázat beadásáig érvénytelen lesz az a pályázat, aki úgy pályázik. A statisztikai adatok azt mutatják, hogy ezek az elmúlt

időszakra vonatkozóan a 4-5 százalékot nem érik el. Tehát ez egy első lépés lenne a szigorítás felé, viszont ez még szerintem egy vállalható lépés, tekintettel arra, hogy ez tényleg viszonylag alacsony darabszámot jelent. De hogy a pályázónak igenis kötelessége elszámolni az adófizetők pénzéből biztosított forrásokkal, az szerintem elvárható minden államháztartási irányelvnek megfelelően.

Én röviden ennyit mondanék erről, és természetesen állunk a kérdések elé. Más jelentős változást egyelőre nem tervezünk. Elnök úr meg szokta kérdezni, hogy ha minden így marad, és az időpontokat tartjuk, átvizsgálva minden egyes lépést, hogy kinek hány nap van a döntéshozatalra, a saját munkájának az elvégzésére, ha október elején vagy októberben valamikor sikerülne kiírni és ezeket a határidőket tartani, amit mondtunk, 30, illetve 45 nappal, a CISZ esetében, azt gondolom, márciusban elkezdhetők a kifizetések, illetve a másik két kategória esetében is március végén, illetve április elején megtörténhetnek a kifizetések. Nyilván ehhez a pályázók megfelelő aktivitása is szükséges. Köszönöm szépen. Ennyit akartam mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kinek van ehhez kérdése. Azon gondolkoztam, hogy én mindjárt kérdezek egy-két dolgot, de akkor először hagynám, hogy a bizottságunk tagjai szóljanak. Akinek van kérdése, szóljon! *(Jelzésre:)* Alexov Lyubomir szerb szószóló!

Kérdések, hozzászólások, válaszok

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm a napirendhez meghívott helyettes államtitkár asszonyt, államtitkár urat, vezérigazgató urat, kollégáikat. Nem azért kértem én először szót, hogy az ábécé sorrendet tartsuk, hanem szeretném mondani, hogy nem olyan régen a tavaszi ülészakban a bizottságunk Ellenőrző albizottsága is foglalkozott a Bethlen Gábor Alappal, illetve a pályázati kérdésekkel. Akkor sok mindenre született itt, ha nem is fogtunk rá kezét, egy megállapodás. Többek között arról is volt szó, hogy a Bethlen Gábor Alapon belül alakul egy munkacsoport, azt hiszem, Kovács osztályvezető úr vezetésével, amire a mi megbízottaink is meghívást kapnak, és közösen fogjuk végiggondolni a nyár folyamán, illetve az őszi kiírás előtt ezeket a felvetett problémákat, amiket akkor is jeleztünk. Az én legjobb tudomásunk szerint mi ilyen meghívást nem kaptunk. Gyakorlatilag körülbelül fél év telt el anélkül, hogy erről és a problémákról beszéltünk volna.

Mi akkor jeleztük, hogy nyilván egyikünk sem gondolja úgy, hogy az állami és a költségvetési pénzekkel ne kellene elszámolni, sőt időben kell elszámolni. Azt hiszem, a szlovák szószóló kolléga úr mondta, sőt javasolta, hogy ezekben az ügyekben legyen minél előbb változás, és ellenőrizték is precízen, illetve a beszámolási kötelezettségek nem teljesítése vonjon maga után szankciókat. Ebben közöttünk nincsen vita. Azt viszont kértük, hogy egyformán legyünk szigorúak saját magunkkal és a pályázókkal szemben is. Ha egy pályázati kiírás, útmutató 28 oldal, akkor nem olyan könnyű azt hibátlanul teljesíteni. Aki vétkezik, az nyilván viselje ennek a következményeit, de ha mondjuk az EMMI helyett az EMET logója van kitéve egy rendezvényen, azt nem érzem olyan súlyos hibának, amiért mondjuk bírságot kellene egy adott programot amúgy megrendező és minden más fórumon helyesen közlő szervezetet. Most nem akarok az egyedi példák felsorolásában elveszni, csak azt szerettem volna mondani, hogy közös célunk az, hogy ez a pályázati rendszer, amibe az elmúlt időszakban nagyon-nagyon sok pénzt tett bele a magyar kormányzat, a legjobban hasznosuljon, és egy reális adminisztrációs teher mellett lehessen megvalósítani ezeket a projekteket. Mi valahogy úgy érezzük, hogy a programok megvalósítása sokkal

előrébb való kellene, hogy legyen, mint maga az az eszméletlen adminisztráció, amit egy 28 oldalas útmutatóban írnak elő. Úgy gondolom, hogy a szigorítás is egy irány, de a szigorítással együtt azt is meg kellene nézni, hogy hogy lehet a pályázók szempontjából egyszerűbbé és követhetőbbé tenni a pénzek helyes felhasználását és annak a központi ellenőrzését is. Még egyszer szeretném kiemelni, hogy nem ez elől zárkóznánk el. Támogatjuk, hogy legyen ilyen, legyen ez hatékony, ugyanakkor teljesíthető terhet jelentsen a pályázók felé. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. További vagy más kérdés van-e? *(Nincs jelentkező.)* Ha megkérdezhetném, jól értettem-e, hogy még nincs döntés arról, hogy mikor legyenek kiírva a pályázatok, mert akkor a magunk részéről megpróbáljuk elősegíteni, hogy minél hamarabb legyen erről döntés, mert minden nappal veszítünk.

A másik kérdésem, csak hogy pontosítsuk. Amiről a szerb szószóló beszélt, az elszámolás és minden, ami az adminisztrációt csökkenti, az egy alapvető dolog, de itt most azokról van szó, akik effektíve nem is adtak le elszámolást, mert azt gondolom, az nem kérdés, hogy amíg el nem számoltak, őket nyilvánvalóan ki kell zárni az újabb pályázati lehetőségéből.

Azt szeretném még kérdezni, hogy a roma pályázati kiírásokkal kapcsolatban tisztult-e a helyzet, vagy lehet-e tudni, hogy ki fogja csinálni, van-e lehetőség, mondjuk, szeptember vége felé kérni, mert nyilván szerencsétlen dolog lenne, ha a 12 nemzetiség és a roma pályázatok nem egyidejűleg lennének kiírva. Átadnám a szót Langerné Katalinnak.

LANGERNÉ VICTOR KATALIN helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Jó napot kívánok! Mindenképpen igyekszünk, hogy egy időben legyen kiírva. Az nem kérdés. Mivel a dátum még nem eldöntött, ahogy ez elhangzott, ezután fogjuk egyeztetni, de legyen az akármi, mindenképpen együtt fog megjelenni, tehát a 13 nemzetiségnek egyszerre kell, hogy rendelkezésére álljon. Aki jelenleg megjelentetheti, az az EMET. A jogszabály alapján arról tájékoztatnám a bizottságot, hogy azzal, hogy a felzárkóztatás átkerült a Belügyminisztériumba, létrejött egy új főigazgatóság is, amely csak és kizárólag a szakmai felzárkózási feladatok szakmai megvalósítója, terepe. A jogszabály január 1-jével szabja ki ennek a főigazgatóságnak a feladatátvételt. A jogszabályt fogjuk szem előtt tartani, és addig az EMET megjelentetésére számítunk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Átadnám a szót Erdélyi Rudolfnak.

ERDÉLYI RUDOLF ZALÁN vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.): Köszönöm, elnök úr. Az időpontról: mi még nem kaptunk erre vonatkozó iránymutatást. Célszerű bevárni az EMET-et, én is azt gondolom. Amint van, akkor mi is köszönettel vesszük. Mivel túl nagy változások nincsenek, ezért az informatikai paraméterezés a részünkről megoldott. Részünkről nincs akadálya annak, hogy viszonylag hamar kiírásra kerüljenek a pályázatok. Az elszámolások benyújtása egy alapkritérium. Tehát az a legegyszerűbb vagy a legkarcsúbb történet. Most nem az történik, hogy akkor feldolgozzuk, hiánypótoltatjuk, és utána majd a lezárás függvényében tesszük, mert ez a pályázat hivatalos útja, hogy amikor minden papír rendben van, akkor mi küldünk egy hivatalos értesítőt, amelyben tájékoztatjuk a kedvezményezettet, hogy minden rendben volt, és sok sikert kívánunk a további munkájukhoz, hanem csak neki be kell küldeni egy alapvető dokumentumot, hogy mire használta fel ezt a pénzt, egy szöveges indoklást és esetleg egy számlaösszesítőt.

Az Ellenőrző albizottság ülésére visszatérve, ott megszerveztük májusban ezt az egyeztetést, és volt is ülés. Úgy tudom, ott voltak az albizottság képviselői is, azok, akik korábban a bírálóban részt vettek, a Miniszterelnökség képviselői, a főbizottság, illetve az albizottság képviselői is megkapták a meghívót. Kovács Gergőék ez alapján készítettek el elég későn, augusztus végére készült el az az első körös dokumentum, ami most önök előtt van. Ezt követően volt - amint előbb említettem - egy informális egyeztetés a Miniszterelnökség szervezésében, ahol szintén voltak ott bizottsági tagok. A logóval kapcsolatban nem tudok mit mondani. Nem hiszem, hogy a BGA, az EMET vagy az EMMI-logó kirakásával kapcsolatban túl sok probléma lenne. Részemről nem volt olyan feljegyzés vagy bármiféle visszafizetési vagy büntetési indítvány, mióta nálam vannak ezek az ügyek, hogy egy logó kirakása vagy elmaradása miatt bárkinek is vissza kéne fizetni. Természetesen ezt utólagosan is lehet kezelni, akár egy honlapon történő megjelentetéssel vagy egy ilyen hiánypótlással. Ez nincs olyan szigorú elbírálás alatt, hogy emiatt egy pályázatot vissza kellene fizetni vagy szankcionálni kellene.

A 25 oldalas útmutató kritikáról. Ez úgy néz ki általában, hogy rengeteg kérdés, telefon érkezik. Amikor egy pályázat ki van írva, akkor csörög a telefon nonstop, és a kollégák próbálnak válaszolni. Az útmutatók azért nőnek így, mert annyi kérdés van évközben, hogy próbálnak elé menni, hogy egy útmutatóban is sok minden megtalálható lehessen. Az élet számtalan helyzetet tud produkálni, ezért mindenféle ilyen variációra az útmutató megpróbál rávilágítani és azáltal segítséget nyújtani a pályázónak. Természetesen telefonon is próbálunk információt adni, csak amikor hat kolléga kapkodja fel a telefont folyamatosan több ezer pályázónál, akkor igazából ők nem tudnak dolgozni, csak folyamatosan az útmutatóban lévő szövegeket keresik és válaszolnak. Az is eléggé lassítja a folyamatot. Mi azon az elven vagyunk, hogy az útmutató nagyon sok mindent tartalmazzon, főleg az elszámolási útmutató, de a pályázat maga legyen egyszerű, ne legyen olyan nehéz, hanem ha valaki bele akar menni egy részletbe, akkor az útmutatóban megtalálja a neki tetsző választ. Hirtelen ennyit írtam fel, nem tudom, van-e még valami kérdés.

Esetleg még annyival egészíteném ki, elnök úr, hogy köszöntötte a balomon ülő Kárpáti Árpád igazgató urat, aki most augusztus 1-jétől tölti be ennek a területnek a vezetését, erről majd küldünk egy tájékoztatót, vagyis azt hiszem, ez meg is történt, a bizottságot értesítettük erről, és ki is lett már nevezve, úgyhogy majd akkor őt is lehet keresni természetesen a napi ügyekben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Egy kis magyarázatként mondanám: az az anyag, amit most kiosztottam, azt célozta volna, hogy teljesen legyenek átalakítva a NEMZ pályázati kiírások és a funkcionális kiírásai szervezetre legyenek kiírva, amivel én a magam részéről is teljesen egyetértek, és szerintem valamennyien, ez volt az, amit a BGA nyáron nem a NEB-albizottság bevonásával, hanem a pályázatelbíráló bizottság, illetve albizottsági tagok bevonásával csinált meg, de az idő rövideje és egyéb miatt ennek a bevezetését nem láttuk elképzelhetőnek. Ez lenne az alapja és az iránya annak, amilyen irányban jövőre ki kellene dolgozni, és jövőre várhatóan már egy új szoftverháttérrel kiírni és értékelni.

Számomra egyértelműnek tűnik, hogy a romapályázatokat csak az EMET írhatja ki, tehát itt nincs más, nincs mire várni. Mindenképpen az a célunk, hogy egyidőben kerüljön kiírásra mind a 13 nemzetiségre. A politikai döntést megpróbálnánk mi is siettetni és minél hamarabb. Ha szeptember 30-i kiírás lenne, az azt jelentené, hogy a nemzetiségi önkormányzati választás miatt a NEMZ-KUL és a NEMZ-TAB 45 napot kapna, tehát nem október 30-a lenne, hanem november 15-e lenne ebben az esetben. *(Erdélyi Rudolf Zalán: Igen, csak hogy addigra*

megalakulnak-e az önkormányzatok? - Közbeszólások: Addigra biztos.) Egyrészt ha ki lesz írva, akkor van két hét a jelenlegi önkormányzatoknak. Elvileg 30 napon belül meg kell, hogy alakuljanak. Ez eldöntés kérdése, hogy elég-e a 45 nap, vagy 60 napot kellene adni, mert az alatt minimum 2 hetet már működni kellene az új önkormányzatnak, minimum 2 hetet, normál esetben egy hónapot az újonnan megválasztott helyi nemzetiségi önkormányzatoknak.

Kérdezem, hogy van-e még valakinek kérdése, észrevétele. *(Nincs jelentkező.)* Ha nincsen, akkor egyrészt köszönöm az eddigi munkát és az egyeztetéseket. Minden körülmények között természetesen azt szeretnénk, hogy ne legyen ez az állatorvosi ló az idei évben is, mert minden évben volt valami, ami miatt vagy a kiírás, vagy az elbírálás, vagy a kifizetések késtek. Amikor azt hittük, hogy már semmi nem jöhet közbe, akkor most pont derékba töri a nemzetiségi önkormányzati választás. Eddig még ilyen nem volt. Ezzel együtt kérem mindenkinek a segítségét, hogy minél hamarabb kiírásra kerüljenek, és utána nézzük át az elbírálás folyamatát és a kifizetést, hogy minél hamarabb az elbírálások, kifizetések meglegyenek, még akár úgy is, hogy ha lehet, a CISZ-t előre vesszük, és a többit egy kicsit később. Köszönöm az eddigieket. Ha nincs további kérdés, észrevétel, akkor ezt a napirendi pontot lezárnam. A BGA képviselőinek megköszönöm a munkájukat.

Tájékoztató a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításának előkészítéséről

Áttérnénk a 4. napirendi pontunkra, amely tájékoztató a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításának előkészítéséről. Bevezetésként szeretnék mindenkit tájékoztatni arról és kicsit előkészíteni, hogy a Magyarországi nemzetiségek bizottsága 2017 őszén módosította jelentős mértékben a nemzetiségek jogairól szóló törvényt, ahol a jelentős módosításokon kívül jó néhány nyitott kérdés maradt, ezért az elmúlt évi választást követően felállítottunk egy 5 fős munkabizottságot a nemzetiségek jogairól szóló törvényhez szükséges módosítások előkészítésére.

Mostanáig odáig jutottunk, hogy három előkészítő anyag készült. Egyrészt még 2019. július 9-én volt egy megbeszélés a Miniszterelnökségen, ahol részünkről Paulik Antal és Sianos Tamás vett részt, majd ezt követte szeptember 4-én úgyszintén egy egyeztetés, ahol Paulik Antal, Sianos Tamás, Varga Szimeon és jómagam vettünk részt, valamint múlt héten pénteken, szeptember 13-án volt egy újabb egyeztetés és megbeszélés, ahol Alexov Lyubomir, Sianos Tamás és jómagam vettünk részt. Ezen a Miniszterelnökség, a Pénzügyminisztérium, az EMMI, az Igazságügyi Minisztérium, a BM, az Ombudsmani Hivatal, az ONÖSZ és mi vettünk részt.

Ennek alapján a Miniszterelnökség munkája révén, amit szeretnék ezúttal is megköszönni, elkészült három csomag. Az egyiket a nemzetiségi bizottság munkacsoportja, a másikat az alapvető jogok biztoshelyettese készítette el, valamint a harmadik a kormányhivatal által javasoltak. A NEB-nél a pénteki ülésen 26 pont volt, ahol a jelenlévők egyetértettek, hogy elfogadható lehet. Hat olyan pont volt, amely tekintetében még tovább kell rajta dolgozni, vagy egyeztetni kell, és 9 olyan volt, ahol különböző alkotmányossági vagy egyéb dolgok miatt nem volt egyetértés a szaktárcák részéről. Az AJBH anyagában a 48 pontból 32 volt olyan, amelyben egyetértés lehet, 6 volt, ahol további pontosítások kellenek, és 10 pont, amiben nem volt egyetértés. A kormányhivatal 65 pontjához, bár pénteken túlóráztunk, nem jutottunk hozzá. Ezeket a mai napon mindenkinek a Miniszterelnökség által előkészített formában papíron kiosztottuk, és természetesen meg fogjuk küldeni az ülést követően elektronikusan is.

Nem akartam előtte kiosztani azért, hogy mindenki lássa és tudja, hogy mi volt az előzménye.

Ezen a héten, szeptember 19-én, csütörtökön, 15 órától lenne a következő egyeztető megbeszélés, ahol a kormányhivatal összes pontján mennénk végig, illetve azokon a pontokon, amelyeket függőben hagytunk pénteken, de csütörtök délutánig előrelépés vagy pontosítás lehet benne.

Ezt szerettem volna elmondani, hogy a nyáron történekről mindenkinek egyformán legyen információja. Köszöntve még egyszer a vendégeinket, átadnám a szót.

Dr. Fürjes Zoltán tájékoztatója

DR. FÜRJES ZOLTÁN helyettes államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen, elnök úr. Én is köszöntöm a bizottság tisztelt tagjait. Az az igazság, hogy elnök úr remekül összefoglalta azt az intenzív munkát, amit az elmúlt 2 hónapban együtt kifejtettünk. Az volt a fontos számunkra a törvénymódosítás előkészítése kapcsán, hogy valóban az életből, a gyakorlatból vett kérdéseket próbáljunk rendezni, ha a törvényben a legjobb szándék mellett is maradt még rés, akkor ezeket a réseket betömjük, illetve meghallgassuk a nemzetiségi bizottság részéről érkezett javaslatokat. Ezek elvek mentén készültek el az elnök úr által említett anyagok. Valóban intenzív az a munka, amit végzünk, és még egy hosszú nap vár ránk a kormányhivatalok részéről beérkezett javaslatok véleményezésével kapcsolatban. Annyiban szorít minket az idő, hogy van egy benyújtási határidőnk, és ha ezzel szeretnénk élni, akkor fel kell kötnünk azt a bizonyosat. Amennyiben azt látjuk, hogy vannak még részleteiben jobban kidolgozandó témák, amelyeket ezáltal időigényesebbek is, akkor amennyiben ezzel a nemzetiségi bizottság is egyetért, természetesen a törvény módosítása megvalósítható. Mi azon dolgozunk a magunk részéről, mindkét szakterület, hogy lehetőség szerint még az őszi ülészakon ez az Országgyűlés elé terjeszhető legyen.

Kérdések, hozzászólások, válaszok

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e valakinek kérdése, észrevétele. *(Nincs jelentkező.)* Elvileg most ülésezési szünet lenne, de olyan fontos napirendek voltak ma, amelyekkel kapcsolatban azt gondoltam, hogy minden körülmények között hivatalos ülést kell tartanunk, hogy mindenki megfelelően tudjon tájékozódni, és nem várhatjuk meg az október 21-i időpontot, amikor várhatóan elindul a parlament, mert különben az őszi időszakban nem tudjuk a törvénymódosításokat a parlamenti eljárás keretében megcsinálni.

A nemzetiségek jogairól szóló törvénymódosító csomagon kívül ezzel párhuzamosan meg kell csinálnunk a köznevelésről szóló törvénymódosító javaslatot is. Itt három alapvető kérdés van. Az egyik az, hogy a 2020-as központi költségvetési törvényben már július 12-vel elfogadásra került a költség fedezete egyrészt a nemzetiségi pótlék 30 százalékról 40 százalékra emelésére, illetve a 10-40 százalékos pótlék bevezetésével a differenciálás lehetősége, hogy aki a lekötött idejének kevesebb, mint 50 százalékát tölti nemzetiségi nyelven történő nemzetiségi nevelés-oktatással, az is részesülhessen kisebb mértékű, de nemzetiségi pótlékban. Másrészt a tavaszi köznevelési törvény módosításánál komoly hiányosságok és problémák merültek fel a nemzetiségi egyetértési és véleményezési jog szabályozásával, nevezetesen részben a nemzetiségek jogairól szóló törvényben, részben a köznevelési törvényben van definiálva, illetve szabályozva, illetve a nemzeti köznevelési intézmény mellett nincs definíció azon nemzetiségi oktatást, nevelést is végző intézményekre, ahol a gyermekek kevesebb, mint 50 százaléka részesül nemzetiségi

oktatásban, nevelésben. Ezt csak úgy lehet szabályozni, ha mind a két törvényt egyidejűleg módosítjuk, mivel a kettő összefüggésben van egymással.

A harmadik dolog pedig, amit a nemzetiségi bizottság korábban, tavasszal egyszer már külön is tárgyalt, hogy a nemzetiségi köznevelési intézmény körzethatár-kijelölésére és eljárási rendjére vonatkozóan jogerős bírósági döntés van, ami szükségessé teszi a köznevelési törvény erre vonatkozó részének a módosítását. Ezt a részét az Emberi Erőforrások Minisztériumával külön egyeztetjük és jövő héten, mire a nemzetiségek jogairól szóló törvénynek elvileg első változatban a mindenki számára elfogadható része összeáll, addigra ez is meglesz.

Kérdezem, hogy ezzel a két törvénymódosító csomaggal és az elhangzottakkal kapcsolatban van-e valakinek további kérdése vagy észrevétele. *(Jelzésre:)* Paulik Antal szlovák szószóló!

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr! Helyettes Államtitkár Asszony! Főosztályvezető Úr! Ez a törvénymódosító csomag eléggé tekintélyes lett végül. Szeretném, ha itt is elhangozna, hogy ahogy elhangzott, létrejött egy munkacsoport a NEB-en belül, amelynek az volt a dolga, hogy vizsgálja meg a jelenlegi nemzetiségi törvény gyakorlati alkalmazása során felmerült problémákat, és próbáljon ezekre megoldásokat keresni. Ez a munkacsoport végül arra lyukadt ki, hogy gyakorlatilag apró változtatásokra nyilván szükség van, és ezeket foglaltuk össze abban az anyagban, amit megküldtünk a Miniszterelnökségnek, de ha nem nyúlunk a gazdálkodási szabályokhoz, ezek a módosítások a meglévő feszültségeket továbbra sem minden területen oldják meg.

A miniszterelnökségi vitán elhangzott, hogy ahhoz, hogy ezt komolyabban végig tudjuk gondolni, most rövid a határidő, illetve a Pénzügyminisztérium jelenlévő képviselője nem tűnt túl lelkesnek az ötlettől, de ettől függetlenül azt gondolom, a munkacsoport munkája nem volt hiábavaló, mert felvázoltuk azokat a problémákat, amelyek a leginkább feszítik ezt a területet. A Miniszterelnökségen elhangzott, hogy minden évben évről évre könnyítik a gazdálkodás beszámolási feladatokra vonatkozó részét, ami jól hangzik, de kizárólag az országos önkormányzatokról beszéltünk ott. A helyi, települési, nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodása sem problémamentes, sőt. Miután ezekkel per pillanat nem foglalkozik érdemben a nemzetiségi törvény sem és más gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok sem, éppen ezért gondoltuk, hogy valószínűleg az lesz a járható útja annak a feladatnak, amit annak idejére magunkra vállaltunk, ha kidolgozunk egy anyagot a pénzügyminisztériumi államtitkár úrnak a parlament 2020. évi költségvetést előkészítő törvényhez készült záró beszédében említetteknek megfelelően. Ő azt mondta, hogy addig nem tudnak érdemben foglalkozni azzal a felvetésünkkel, hogy önálló entitásként megjelenjen az Áht.-ben a nemzetiségi terület, a nemzetiségi önkormányzatok területe, amíg nincs mögé rakva egy részletesen kidolgozott gazdálkodási szabályzat. Ezt fogjuk megkísérelni összeállítani az elkövetkező hetekben. Bízom benne, hogy a héten elkészül, és jövő hét folyamán már tudunk róla érdemben is beszélni. Továbbra is azt gondolom, az rendben van, hogy azokat a javaslatokat megteesszük, amelyek elfogadhatók minden résztvevő számára ebből a táblázatból, ami egyébként elég vaskos anyagot tartalmaz, hiszen nyilvánvaló, hogy a kormányhivataloknak is megvannak a maguk tapasztalatai. Ők nyilván ügyviteli szempontból értékelték a végrehajthatóságát a jogszabály rendelkezéseinek. Mi nem feltétlenül mindig ügyviteli szempontokat mérlegelünk, nyilván ezért lehetnek eltérőek egymástól az esetleges javaslataink.

Azt gondolom, a nemzetiségi bizottság elé fogunk terjeszteni a következő ülésig egy olyan anyagot, amit aztán jó lenne részleteiben megvitatni, hogy ne maradjunk

úgy, mint most, hogy elkészült májusban egy anyag, amit hirtelen elő kellett kapnunk és anélkül, hogy igazából érdemben megvitatta volna a NEB, el kellett küldeni a Miniszterelnökségre, hiszen lépni kellett valamit. Ezt szeretném megelőzni, éppen ezért mondom, hogy a következő ülés előtt még be fogjuk terjeszteni ezt a gazdálkodásra vonatkozó részt, ami nyilván nem a nemzetiségek jogairól szóló törvényben lesz módosítva, mert a gazdálkodási szabályokat nem ott a legcélszerűbb módosítani, de nem tudom, tudjuk-e majd vállalni azt, hogy a nemzetiségek jogairól szóló törvényben legalább utalás szintjén megjelenjenek azok a változtatási javaslatok, amelyeket össze fogunk állítani. Ez majd eldől attól függően, hogy a benyújtás mikorra fog megvalósulni. Köszönöm. Részemről ennyi.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Előre jelezném, természetesen a pénteki megbeszélésen abban maradtunk, hogy csütörtökön lesz egy olyan korigált anyag a NEB-javaslatok, illetve az alapvető jogok biztoshelyettese általi anyagból, hogy mely pontok azok, amelyekben egyetértés volt, melyek azok, amelyekben tovább kell pontosítanunk, mi az, amiben nem volt egyetértés, illetve nem javasolták benyújtásra, és ugyanígy a NEB általiból is. Ha csütörtökön át lesz beszélve a kormányhivatali anyag, szerintem pénteken mindenkinek kompletten minden kiküldhető, beleértve természetesen az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségét is, akik egyébként minden megbeszélésen részt vettek elnökhelyettesi szinten. Jelenleg is képből vannak. Amint olyan anyag összeállt, minden körülmények között össze fogok hívni egy soron kívüli nemzetiségi bizottsági ülést, hiszen azt gondolom, ez egy olyan fajsúlyú kérdés, amit annak érdekében, hogy ősszel be lehessen még nyújtani úgy, hogy ősszel elfogadásra kerülhessen, tehát még a téli szünet előtt, ahhoz - ha szükséges - természetesen fogunk újabb bizottsági ülést tartani. Egyébként mivel valószínűleg október 21-én kezdődik a parlamenti ülés, valószínűleg 29-én lesz a következő első ülés.

Kérdezem, hogy a napirenddel kapcsolatban van-e még valakinek kérdése, észrevétele. *(Jelzésre:)* Szolga József horvát szószóló!

SZOLGA JÓZSEF horvát nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm a vendégeinket. Én csak ahhoz kapcsolódóan szeretnék hozzászólni, hogy még a nyári szünet előtt jeleztem azt a problémát, hogy a támogató okiratok vonatkozásában a december 31-i határidő az országos önkormányzat felhasználása vonatkozásában biztosan problémát fog okozni. A napokban ülésezik az Országos Önkormányzatok Szövetsége. Jó lenne, ha csütörtökön vissza tudnánk térni erre is, mert úgy tudom, ebben nem történt semmi előrelépés. A pénzek felhasználásával biztosan probléma lesz, az időarányossággal kapcsolatban, és hogy át lehet-e vinni a következő évre a támogatást. Jelenleg a támogató okirat szerint a felhasználási határidő december 31-e, és ez érinti azt a problémakört, hogy a gazdasági alapokat valahogy az Áht.-ban vagy a nemzetiségek jogairól szóló törvényben biztosan rendezni kell. Köszönöm.

ELNÖK: Most úgyis lesz egy 3 napos - amibe most belenyúltunk - cikluszáró ONÖSZ-ülés Pag szigetén, ahova majdnem mindenki úton van. Nyilván ezt csütörtökre írásban le tudjátok adni, és meg fogjuk nézni, hogy mit lehet csinálni.

Ha további kérdés, észrevétel nincs, akkor még egyszer nagyon megköszönve helyettes államtitkár úrnak a Miniszterelnökség ez ügyben végzett munkáját, átadnám még egyszer a szót.

DR. FÜRJES ZOLTÁN helyettes államtitkár (Miniszterelnökség): Bocsánat, csak a Paulik szószóló úr által elmondottakhoz egy értelmezést hadd tegyek hozzá, mielőtt bárkiben az a kép alakulna ki, hogy a Miniszterelnökség, illetve a kormány bármit oktrojálni szeretne a nemzetiségekre. Erről nincsen szó. Nem kellett benyújtani hozzánk semmit. Azt kértem, és ezt a kérésemet fenntartom, hogy ahhoz, hogy eredményt tudjunk felmutatni közösen, szükség van egymás véleményének és javaslatainak megismerésére. A hozzánk megküldött anyag, legalábbis a keltezését tekintve 2018 februári, tehát másfél éves, vagy még annál is régebbi, de lehet, hogy csak elírás, és 2019 februári. Azt gondolom, ez az anyag rendelkezésre állt már korábban. Ideje volt annak, hogy tudjunk róla közösen beszélgetni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A napirendi pontot lezárnám. Megkérem a vendégeinket, hogy ha még öt perc beleférne, maradjanak, mert már csak az egyebek van hátra.

Egyebek

Az 5. napirendi pont az egyebek. Azt szeretném megemlíteni, hogy 19-én 10 órakor lesz a Parlament felsőházi termében a nemzetiségi pedagógushallgatók első országos találkozója. Ott lesz meghirdetve hivatalosan is a 2019-20-as ösztöndíjprogram. Szeretnék tájékoztatni mindenkit, hogy egyrészt ennek egy színes szóróanyagát most oda is adtam mindenkinek. Szeretnék tájékoztatni mindenkit, hogy a jelenlegi állapot szerint a regisztrációt tekintve 280 emberrel vagyunk, vagy volt délben. Délután 16 óráig van a regisztrációs idő, tehát bizonyos vagyok benne, hogy 300 fő fölött leszünk a felsőházi teremben. Véglegesítettük a programokat. Elvileg a jelenlegi állapot szerint úgy néz ki, hogy a románok, a horvátok, a szerbek, a szlovákok és a németek részéről is teljesen kész van minden a kiíráshoz. A hivatalvezető asszony a romák részéről is úgy tájékoztatott, hogy ők is mindent előkészítettek. Ezzel együtt szerdán 10 órakor lesz még a roma elnökkel, a szószóló úrral és a hivatalvezetővel egy szűkebb körű megbeszélés, hogy minden rendben legyen a roma pályázati kiírással kapcsolatban is. Természetesen szeretettel várunk mindenkit. Azt gondolom, ez egy óriási lépés lesz számunkra. Ha minden jól sikerül, akkor egy hónap múlva elmondhatjuk, hogy 350-400 ösztöndíjas nemzetiségi pedagógus óvónő, nemzetiségi tanító, tanár hallgatónk van. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon örömteli eredmény.

Kérdezem, hogy az egyebekben van-e valakinek bejelenténivalója. *(Jelzésre:)* Alexov Lyubomir szerb szószóló!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen. Én csak egy szép dolgot szeretnék átnyújtani a bizottság tagjainak és a vendégeknek, ráadásul egy olyan CD-t, amiben az EMET és az EMMI is fel van tüntetve, mint támogató *(Derűlttség.)*, tehát nem maradt le egyetlenegy logó sem. Ez a Zemlényi Katica vezetett Vox Mirabilis székesfehérvári, szerintem most már lassan világhírű kórusnak egy ortodox egyházi zenei CD-je, ami még friss, meleg, most lett készen egy hosszabb előkészítés után. Aki elfogadja a kórustól és tőlem ezt az ajándékot, az ülés után szeretném átnyújtani, aki kér belőle, természetesen minden érdeklődőnek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük. *(Jelzésre:)* Szolga József horvát szószóló!

SZOLGA JÓZSEF horvát szószóló: Köszönöm a lehetőséget. Csak felvetném a közneveléssel foglalkozó albizottságnak és a költségvetési albizottságnak, hogy egy

vegyesbizottsági előkészítő ülésen elhangzott az EMMI részéről, hogy a nemzetiségek által fenntartott köznevelési intézmények kiegészítő támogatásánál a keret felülről zárt. Ebben a témában mindenképpen üljünk le, mert igaz, hogy eddig a horvát közösség részéről nem volt erre igény, de ha az összes többi nemzetiség által fenntartott intézmény letette azt a 4 milliárdos keretet, ezt Kraszlán úr is jelezte, gond lesz akkor a finanszírozás vonatkozásában. Erről kéne valamit majd utána bizottsági ülésen is beszélni. Köszönöm.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Köszönöm. További észrevétel van-e? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, nagyon köszönöm mindenkinek a részvételt, külön köszönöm a vendégeinknek. Az ülést ezzel bezárom. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 14 óra 46 perc)

Ritter Imre
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Vicai Erika